

در فل زام

اطفان باهوش و با استعداد که چندان تقصیری نداشته از لحاظ هو - رانی و تقلید مجرم شده اند و احتمال قوی می رود که در آینده مرتکب نظائر آن امر نگردند - و آنها نیکه اصلا استعداد فکری و جسمی در نتیجه بیماریهای اقوام و غیره ندارند در این بنگاه پذیرفته میشوند هر يك از این دو طبقه در قسمتی جداگانه منزل دارند .

در لوزام Lowilham خردسال ترین اطفال و در

پرتلاند Portland شقی تر و جنایتکار ترین آنها را می فرستند .

در نوسین کام Nottingham - آنانکه مشمول تکرار جرم شده قابل اصلاح بنظر نمیآیند اعزام میگردند .

مهمترین بنگاه تربیتی دختران در Ayleslury وجود دارد کارهای دستی - گل دوزی - نقشه کشی - آنها را برای تشویق در همه جای انگلستان خریداری می کنند .

دکتر احمد هومن

مجازات

اعمال و خصائص آن

اخلاقی و يك عمل مفید .

۱ - عمل اخلاقی

ار نظر اخلاق مجازات سزا و کیفر کارزشتی است که شخص مرتکب شده و بالتیجه استحقاق عقوبت را پیدانموده است . در يك جامعه هر چند مردم بمجازات دنیای دیگر قائل باشند باز از مجازات چشم پوشیده ، مایلند که خلاف کار در همین دنیا بسزای خود برسند و غالباً حس عدالت نزد اشخاص محرک حس مجازات طلبی است پس از وقوع يك جنایت آتش احساسات در نهاد مردم افروخته میشود حس عدالت انتقام - کشتی ترس از اینکه خود آنها در آتیه طعمه چنین جنایاتی گردند در آنها بجوش میآید ولی بمجرد اینکه جانی بمجازات رسید گوئی مجازات مجرم دوی درد آنها است حرارت احساسات خاموش گشته و وجدان ها تسلیم مییابند .

۲ - عمل مفید

عمل مفید مجازات اینست که پیشاپیش مانع از وقوع جرائم میگردد و آن از چندین راه حاصل میشود :

الف - ممانعت اجتماعی

مجازات مجرم باعث ترس سایرین گشته کسانی که

گفته شد مجازات ضامن عدم ارتکاب جرائم و یا عبارت دیگر ضامن اجرای قوانین جزاست چنانکه خود کلمه دلالت میکند اجرای مجازات مستلزم آنستکه قبلا عمل خلاف قانون از کسی سرزده باشد برای تنبیه و اصلاح خلاف کار حربه قانون بکار میآفتد عمل ضمانت اجرائی خود را مجازات بدین طریق انجام میدهد : قانون عملی رانهی کرده و مجازاتی برای مرتکب شونده تعیین میکند اطلاع بر نص قانون بوسیله اشخاص چه از روی تواتر و چه از قرائت مواد آن باعث خوف و مانع از ارتکاب میگردد حال اگر کسی با وجود منع قانون مرتکب شد بمجازات رسیدن او درس عبرتی است برای سایرین پس از طرفی تعیین مجازات در نص قانون و از طرفی اجرای آن درباره مجرم و اطلاع یافتن مردم بر آن مانع از انجام و یا باعث تقلید جرائم می گردند .

امروزه مجازات در همه کشورهای جنبه عمومی دارد فقط نزد بعضی قبائل وحشی افریقا هنوز مجازات خصوصی و انتقام شخصی معمول میباشد .

اعمال مجازات

مجازات دو عمل عمده میتواند انجام دهد ، يك عمل

مجرم عاقبت در دست قانون و مجریان آن گرفتار گشته و باید مراحل باز جوئی و محاکمه را به‌پیماید، مجرم در طی این مراحل سختی مجازات را پیشاپیش احساس میکند شب‌ها را در ترس و لرز میگذراند احتمال زیاد میرود که چنین شخصی در صورت تعلیق مجازات او دیگر مرتکب نگردد و بعلاوه بهتر اینست که خوف زندان در سر او بماند ترس از هر چیزی قبل از مشاهده آن بزرگتر از خود آن چیز است کسی که زندان نرفته بیشتر از زندان میترسد تا کسی که مدت زیادی در زندان بسر برده باشد باضافه بواسطه تعلیق مجازات با زندانیان محشور نشده امید میرود که اخلاقی اصلاح پسندیرد؛ پس قانون تعلیق از لحاظ ممانعت شخصی مفید است لیکن از لحاظ ممانعت و ارهاب عمومی مضراست چه وقتی دیده شد مجازات مجرمین تعلیق میشود بتدریج در ذهن‌ها وارد میشود که يك دفعه مرتکب جرم شدن اشکالی ندارد و تصور میرود که دفعه اول ارتکاب همیشه بخشیده میشود جلوگیری از چنین فکر مشغومی بسیه به کیاست قضات میباشد که در موارد تعلیق دقت کرده در موقعی که مجرم قابل اصلاح است بطور استثناء تعلیق را مراعات کنند.

در بعضی موارد نفع جامعه اقتضای مجازات شدید تری میکند در صورتیکه در مقابل این سختی زیاد باخلاق لطمه وارد میشود مثال: در مورد تکرار جرم ماده ۲۵ ق - م - ع مجازات کسانی را که بیش از دو سابقه محکومیت برای دزدی و کلاه برداری داشته باشند حبس موقت با اعمال شاقه و پس از انقضای مدت حبس توقف اجباری در نقطه مخصوصی معین کرده است از نظر دفاع جامعه این مجازات خیلی نافع است بدین طریق برای مدتی طولانی از خطر چنین مجرمی جامعه فراغت پیدا میکند لیکن از نظر اخلاقی باعث کسالت خاطر است که بسبب ارتکاب جرم خیلی مختصری بملاحظه سوابق محکومیت چنین مجازات سختی باو داد چنانکه می بینیم در اینجا عمل اخلاقی و عمل مفید مجازات باهم جمع نمیشوند برای اینکه بایراد هائی از قبیل ایراد بالا جواب داده شود بعضی از علمای حقوق جزا میگویند که مجازات را با تصمیمات تامینی که برای حفظ امنیت و دفاع جامعه اتخاذ میشود نباید اشتباه کرد مجازات

بفکر ارتکاب جرائم هستند و یا زمینه فکری و روحی آنان مستعد برای چنین کارهائی میباشد ترس مجازات باعث خود داری آنها میشود.

بعقیده عده زیادی از جزائون مهمترین فایده مجازات همین ارهاب جامعه میباشد.

ب - ممانعت شخصی مجرم

باید شخصی که مرتکب جرمی شده پس از مجازات دیگر دنبال ارتکاب جرائم تازه نرود بچندین وسیله این منظور حاصل میگردد:

۱) - بوسیله اصلاح مجرم و تبدیل او بیک نفر شخص درست کار حبس های موقت بمنظور اصلاح مجرم میباشد ولی در این راه بخوبی مقصود حاصل نگشته حتی غالباً نتیجه عکس گرفته شده است؛ زندانی در نتیجه آمیزش با سایر زندانیان اخلاقی فاسد تر میگردد بعلاوه زندان عادت کرد خوف زندان که قبل از مجازات داشته از بین میرود بدین جهت است که تا ممکن است مجرمینی را که سابقه ارتکاب ندارند نباید برای اول دفعه زندان فرستاد برای اینکه اصلاح مجرم در زندان میسر گردد بعضی حبس مجرد را ترجیح داده‌اند در هر حال بدون وارد شدن در بحث این موضوع باید اقرار کرد که تشکیلات زندانی غالب ممالک نافع و باعث تزئید فساد اخلاقی مجرمین است.

۲ - بوسیله طرد مجرم از جامعه و یا از بین بردن او مجازات اعدام و حبس های دائم از این قبیل میباشد مجرم بدین طریق دیگر نمیتواند مرتکب جرم گردد مگر اینکه در حبس دائم از زندان فرار کند و یا اتفاقاتی فوق العاده باعث رهایی زندانیان گردد.

۳ - بوسیله ارهاب - به مجرم اهمیت کار زشت او را نشان داده و ترس از مجازات را الهام میکنند برای نمونه مجازات مختصری میشود تا سختی آنرا احساس کند؛ مجازات غرامت از این قبیل است.

اعمال مختلف مجازات گاهی باهم منافات داشته و قبل جمع نیستند مثال: قانون تعلیق از لحاظ ممانعت شخصی نافع است چه مجرمی که برای دفعه اول از روی بی احتیاطی و نادانی مرتکب میشود عملاً و بچشم خود می بیند که شخص

همانطور که علمای کلاسیک تشخیص داده اند پایه اش بر تقصیر و مسئولیت اخلاقی بنا شده لیکن تصمیمات تأمینی بهند مجازات نیست تا لازم گردد پایه آن نیز بر اخلاق استوار باشد این استدلال بنظر نگارنده صحیح نیست حبس به اعمال تشافه نرا نمیتوان يك امر احتیاطی و تأمینی دانست در صورتیکه از حدی بالاتر پانزده سال مدت آن و از مجازات ها بی نهایت طولین مجازات است لیکن اقامت اجباری در محلی را میشود امر تأمینی شمرد چونکه درجه سختی آن کمتر از حبس است این استدلال نوری قانع کننده نیست باوجودیکه ماده ۲۲۰ و مواد مشابه آن از نظر حفظ جامعه نافع میباشند و مشافهات آن با اخلاق نزدیک میباشند برای وفق دادن دو منظور بهتر بر راه ایستاده قانون مجازات مجرم آخری مجرم را خفیف تر و متعاقب با اهمیت آن تعیین کرده و در ضمن چونکه چنین مجرمی خطرناک است مجبور با اقامت در محل تعیین و با تعیین کرد...

تفاوت اصلی عمده در مجازاتهای امروزه حکم فرستادن است

۱ - قانونی بودن مجازات -
 اصل عمده در حقوق جزا آنست که مجازات را قانون تعیین میکند نه قاضی بدین معنی که قانون حد اول و حد دیگر هر یک را هر مجازات تعیین کرده علاوه موارد مخففه بر مشهوره نیز پیش بینی مینماید سپس تطبیق مورد با مواد قانون تعیین مجازات در حد و قانونی نظر قاضی گذاشته شده است.

۲ - اصل مساوات در مجازات -
 در گذشته مجازات در غالب کشورها در زمانهای پیش مجهول و نامشخص بود از زمان اسلام تا عصر حاضر تعیین مجازات برای يك نفر غنی بی نهایت آسان است تحمل سختی زندان برای شخص معمولی که دارای زندگی وسیع و جاه و جلال میباشد بسیار دشوار است و اگر در خانه ندارد یکسان نیست جوانی و پیری قوت و ضعف بدنی سلامت مزاج و مرض اختلاف روحیات و عادات و غیره در عمل باعث عدم تساوی مجازات میگردد.

۳ - مساوات در مجازات مستلزم تساوی تقصیر است قانون برای اشخاص معینی در بعضی جرم ها مجازات سختی

آوری داشت لیکن این خشونت بزودی کنار گذاشته شد حق غفو بر قرار و سبک تازه تعیین حداقل و حداکثر در قانون مجازات ۱۸۱۰ تأسیس گردید باضافه در موارد جنحه بقاضی حق اختیار بین دو مجازات مثل حبس و غرامت داده شد قانون ۱۸۳۲ موقعیکه موارد مخففه موجود باشد بقاضی اجازه میدهد که از حد اقل نیز پائین تریاید.

قانون ۱۴ اوت ۱۸۸۵ اداره زندان اجازه میدهد که با در نظر گرفتن شرایطی بعضی زندانی هارا پس از مدتی اقامت در زندان قبل از اتمام مدت محکومیت ره کند بعضی جزائیون فرانسه معتقدند که اصل کهنه قانونی بودن مجازات را باید ترك کرد و بجای او سبک تازه که در بعضی کشورها و بالاخص در امریکا بدان عمل شده و نتایج خوبی داده برقرار داشت در این سبک مجرم را بدون تعیین کردن مدت محکومیت بزندان میفرستند تا روزیکه اداره زندان تشخیص دهد که اصلاح شده و دیگر برای جامعه خطرناک نیست این سبک عیب بزرگی دارد آزادی اشخاص را در اختیار ادارات و اجنافات مستخدمین میگذارد برای مجرمین خرد سال و یا دیوانگان این سبک مفید است لیکن برای مجرمین دیگر بی نهایت خطرناک است.

۲ - اصل مساوات در مجازات
 مساوات در مجازات از تأسیسات انقلاب فرانسه می باشد ولی این مساوات نمیتواند بطور مطلق اجراء گردد.

۳ - مساوات در مجازات مستلزم تساوی تقصیر است
 قانون برای اشخاص معینی در بعضی جرم ها مجازات سختی

تعیین کرده زیرا عنصر اخلاقی جرم یعنی تقصیر را شدید تر فرض کرده است مثال های زیاد در قانون هست در هتك ناموس هر گاه مرتکب معلم یا الله یا مستخدم مجنی علیه باشد مجازات شدید تر است هر چند عمل هتك ناموس یکی میباشد منتهی تقصیر این اشخاص بواسطه موقعیت خاصی که نسبت بمجنی علیه دارند بزرگتر است .

ج - با مختار بودن در تعیین مجازات و تغییر دادن آن بین حد اقل و حد اکثر و حتی پائین تر آمدن از حد اقل قضاات میتوانند نسبت بارتکاب جرم واحد در باره بعضی رؤف تر و در باره بعضی دیگر سخت تر باشند بطوریکه در ظاهر تصور عدم مساوات می رود ولی در صورتیکه قانون بخوبی اجراء گردد مساوات واقعی همین است عدالت در امور اجتماعی (حقوقی و اقتصادی و غیره) در عدم مساوات است دو جرم هیچوقت از حیث تمام عوامل و کیفیات و اوضاع و احوال یکسان نیستند ناچار مجازات آن هم نباید یکی باشد .

۳- شخصی بودن مجازات

این اصل همیشه مراعات نگشته در زمانهای پیش شخص مجرم را بتهنایی مجازات نمیکردند تمام خانواده غالباً

به سبب ارتکاب جرم یکی از اعضاء خود مورد تعقیب قرار میگرفت در ایران قدیم (رجوع شونده صفحات قبل تاریخچه در ایران) مسئول جرائم ارتکابی اولاد بودند چه وظیفه سرپرستی و تربیت اولاد خود را داشتند لیکن امروزه اصل شخصی بودن مجازات در کلیه قوانین وارد شده است هر چند مجازات شخصی است لیکن در عمل همیشه نتایج مادی و معنوی مجازات خواهی نخواهی متوجه سایر اعضای خانواده نیز میگردد زندانی شدن رئیس خانواده باعث کیسختگی امور خانواده و پریشانی سایر اعضای آن که هیچ خطائی نکرده اند میگردد .

انحلال يك شركت يا يك بنگاه بعلمت خطای هیئت مدیره آن یا به علت دیگر باشخاصی که طرف معامله بوده اند و بصاحبان سهام خسارت وارد میآورد .
دو نفر که در ارتکاب جرم واحد شرکت داشته و محکوم به غرامت شده اند اگر یکی از آنها از عهده پرداخت غرامت بر نیاید مجرمی که استطاعت پرداخت دارد باید علاوه بر غرامت سهم خودش غرامت دیگری را نیز بپردازد .
غرامت در صورت فوت مجرم پس از محکومیت دین ورثه اوست که باید بدوات بپردازند .

دکتر آشوب